

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European - Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020

Axa Prioritară 6: Educație și competențe / Operațiune compozită OS 6.5, 6.6. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive

Titlu proiect: „Profesionalizarea carierei didactice - PROF”

Cod proiect: POCU/904/6/25/146587

Beneficiar: Ministerul Educației

Partener 2 - Universitatea Transilvania din Brașov

Perioada de implementare – 1 aprilie 2021 – 31 decembrie 2023

Livrabil

Activitatea A4.4

Consilierea profesorului debutant pentru formarea și dezvoltarea profesională – rolul dialogului

Punctul de start în consilierea profesorului debutant este conștientizarea nevoii de consiliere, orice proces de colaborare bazându-se pe nevoia sprijinului acordat. Inițial vorbim despre un proces de diagnoză care să ofere o radiografie reală a nevoilor cadrului didactic debutant. Profesorul mentor trebuie să identifice cu exactitate achizițiile anterioare ale debutantului pe care să le utilizeze ca bază în dezvoltarea și evoluția debutantului. Este vorba de baze științifice și cunoștințe de didactică necesare în debutul carierei didactice. Mai mult, învățarea/consilierea trebuie îndreptată spre scopul mentoratului acela de a forma un cadru didactic ancorat în realitatea școlară, performant și bun didactician. Consilierea vizează definirea conceptelor de bază și anume termenul esențial de competență, precum și abordarea piramidală: competență generală, competență specifică, obiective și activități de învățare eficiente. Mai mult debutantul trebuie să aibă în vedere faptul că procesul didactic trebuie să vizeze corelarea celor 8 competențe cheie cu acele competențe esecifice care să permită dezvoltarea profilului

absolventului. Necesitatea formării competențelor la elevi este, fără îndoială, un imperativ educațional nu numai național, ci și internațional, având în vedere contextul globalizării, raportându-ne atât la programele actuale, cât și la testările internaționale. Conform precizărilor OECD din 2018 referitoare la evoluția sistemului educațional la nivel internațional din 2030, accentul va cădea pe dimensiunea formativă și creativă a actului didactic. Astfel, idealul educațional face referire la formarea unui elev capabil să creeze noi valori, să își asume responsabilitatea, să detensioneze și să reconcilieze tensiuni și/sau dileme, atât la nivel personal, cât și la nivel interpersonal, local, social și global. Școala trebuie să ofere contextul prielnic pentru dezvoltare, rolul profesorului fiind acela de a genera situații reale de învățare.

În construirea unei relații mai bune cu profesorul mentorat, mentorul trebuie să țină cont de variabilele psihologice, cognitive, sociale și psihosemantice ale acestuia. Astfel, va încerca să afle/să descopere trăsăturile de personalitate, nevoile, motivațiile celui pe care îl mentorează, modul în care acesta gândește, rolurile și statusurile sale sociale și semnificațiile pe care acesta le acordă cuvintelor. Doar cunoscându-l pe celălalt poți construi punți de comunicare.

Dialogul profesional care are loc între mentor și profesorul debutant este o oportunitate de evaluare a celui ce își începe cariera din partea profesorului mentor, dar și o formă de identificare a competențelor pe care le deține din partea cursantului. În acest sens, consider că o asemenea activitate este extrem de utilă. Dezvoltarea profesională a profesorului debutant are în vedere diverse aspecte. Un bun profesor trebuie să fie un bun profesionist, să cunoască și să stăpânească conținutul științific, să cunoască programa, să aibă abilități de proiectare didactică, să înțeleagă relația esențială predare-evaluare, să se raporteze la profilul absolventului și la dezvoltarea competențelor cheie, dar trebuie să dovedească și calități de îndrumător, să fie adaptat vremurilor actuale, dovedind competențe TIC. Pe de altă parte profesorul mentor trebuie să aibă în vedere starea de bine a celui evaluat, deoarece confortul acestuia reprezintă o premisă esențială a calității muncii sale. Așadar, profesorul debutant trebuie urmărit sub diferite aspecte, iar feedbackul oferit de acesta reprezintă o oglindă a realității școlii și o cheie de progres în

munca mentor-debutant. Dintre toate aceste aspecte, cea mai relevantă este cea care ține de aspectul predării-evaluării.

În acest sens, un dialog profesional poate avea în vedere o succesiune de întrebări și răspunsuri care să elucideze poziția cadrului didactic debutant față de problema pusă în discuție. Dialogul nu trebuie conceput ca un interviu din partea mentorului, ci ca un schimb de idei și bune practici între cei doi, astfel încât debutantul să plece de pe o poziție confortabilă și aparent egală. Dialogul poate fi însă inițiat de mentor și poate avea ca bază de discuție aflarea unei opinii clare despre ce presupune actul didactic ca fenomen complex. Răspunsul poate conduce spre o direcție clară de dialog. Dacă profesorul debutant are neclarități, în sensul că insistă foarte mult pe etapa de predare, fără să aibă în vedere componenta evaluării, este un indicator clar de evaluare a debutantului. Tocmai de aceea următoarea întrebare sau bază de discuție poate fi aceasta: Cât de importantă este evaluarea în actul didactic? și Care sunt metodele eficiente de evaluare? Profesorul debutant s-ar putea să nu aibă încredere în metodele tradiționale sau de ce nu, în cele alternative. În funcție de acest aspect se poate canaliza dialogul înspre convingerea cadrului didactic debutant că fiecare metodă de evaluare are relevanța sa, doar că trebuie folosită în contexte adecvate și eficiente. De asemenea, dialogul poate surprinde și clasificarea acestor metode cu accentuarea ideii că cele complementare servesc unei palete mai largi de verificare a competențelor.

Nu în ultimul rând, profesorul mentor trebuie să evalueze dacă profesorul debutant este conștient de centrarea demersului didactic pe dezvoltare de competențe sau este ancorat încă în modelul tradițional pe predare de conținuturi. În acest sens, se poate deschide o altă temă de dialog și anume: Care este obiectivul/dezideratul școlii românești actuale? Care sunt competențele cheie? și Care ce urmărește profilul absolventului în diferite cicluri de învățare?

De asemenea, punctual, pentru a-l ajuta pe profesorul mentor să găsească soluțiile potrivite și să depășească situațiile dificile, se pot formula întrebări țintite. Oferim, mai jos, un set de astfel de întrebări, întru câteva astfel de situații.

a) Profesorul debutant nu se simte încrezător în îndeplinirea sarcinilor sale.

Simți că sarcinile de lucru sunt demotivante pentru evoluția ta profesională?

Crezi că există aspecte teoretice/științifice pe care trebuie să le îmbunătățești pentru a îndeplini cu succes sarcinile de lucru?

Consideri că o mai bună gestionare a resursei de timp ar contribui la rezolvarea eficientă a sarcinilor de lucru?

b) Profesorul debutant își dorește mai multe oportunități în dezvoltarea carierei sale.

Crezi că implicarea ta în activitățile extracurriculare ar fi binevenită în evoluția ta profesională?

Consideri o oportunitate schimbul de experiență la nivel național și internațional prin implicarea în proiecte?

Ce relevanță au cursurile de formare în dezvoltarea ta profesională și cât timp ești dispusă să le aloți?

c) Profesorul debutant se simte subapreciat de către directorul școlii.

Crezi în tine și în capacitățile tale profesionale? Atunci este momentul să arăți asta și conducerii școlii, deoarece încrederea se construiește prin exemple concrete.

Ești dispus/dispusă să participi la activități de voluntariat care implică școala, dar îți oferă în același timp posibilitatea să arăți ce poți?

Crezi că poți avea răbdarea necesară pentru a le oferi celor din jur, implicit conducerii școlii, posibilitatea de a te cunoaște și de a crede în tine?

Profesorul debutant a comis o greșeală pedagogică.

Care este cauza acestei greșeli? Lipsa de experiență sau lacunele științifice?

Cum crezi că poți îndrepta/schimba situația dată?

Ești dispus să-ți asumi greșeala? Cui ai dori să-i ceri un sfat?

Elaborat,

Expert implementare curriculară cu abilități TIC

Horia Corcheș